

Αθήνα, 15-10-2018

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/8160/15-10-2018

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ**

Α Π Ο Φ Α Σ Η Α Ρ . 6 4 / 2 0 1 8

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε στην έδρα της την 15-05-2018 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος και τα τακτικά μέλη της Αρχής Κωνσταντίνος Χριστοδούλου, Αντώνιος Συμβώνης, Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, ως εισηγητής, Χαράλαμπος Ανθόπουλος και Ελένη Μαρτσούκου. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, ο Ι. Λυκοτραφίτης, ειδικός επιστήμονας-πληροφορικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Τμήματος Διοικητικών Υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7294/12-10-2017 αναφορά του Α. Με την αναφορά αυτή ενημέρωνε την Αρχή σχετικά με εύρημα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Ταπεινωτικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας, οργάνου του Συμβουλίου της Ευρώπης (εφεξής «Επιτροπή» ή CPT – European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment), όπως αυτό έχει συμπεριληφθεί στην έκθεση που συνέταξε κλιμάκιο επιθεωρητών της Επιτροπής ύστερα από επίσκεψη στην Ελλάδα στις 14-23/04/2015 (πρόκειται για το έγγραφο «CPT/Inf (2016) 4» έκθεση με ημερομηνία 01/03/2016, διαθέσιμο και διαδικτυακά εδώ:

<http://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168069667e>). Το εύρημα αφορούσε σε κρυφή κάμερα στην «αίθουσα διαβούλευσης με τους δικηγόρους» (lawyers' consultation room) στην Υποδιεύθυνση δίωξης εγκλημάτων κατά της ζωής και ιδιοκτησίας (εφεξής ΥΔΕΖΙ) στον ... όροφο της ΓΑΔΑ.

Συγκεκριμένα, στην εν λόγω έκθεση σημειώνεται (από τη μετάφραση που περιλαμβάνεται στο υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/827/30-01-2018 έγγραφο της ΕΛ.ΑΣ.): «48. Επιπρόσθετα, η CPT έχει σοβαρές ανησυχίες σε ό,τι αφορά την εχεμύθεια (απόρρητο) στη σχέση δικηγόρου-πελάτη. Λίγες από τις αστυνομικές εγκαταστάσεις που επισκέφθηκε, προσέφεραν ξεχωριστούς χώρους όπου οι κρατούμενοι μπορούσαν να διαβουλευθούν με τους συνηγόρους τους και όπου υπήρχαν δεν είχε σοβαρή πρόβλεψη για ιδιωτικότητα. Για παράδειγμα, το δωμάτιο στο ισόγειο του Α.Τ. [περιοχής] Χ που χρησιμοποιούνταν για την επικοινωνία κρατουμένων-συνηγόρων είχε ένα παράθυρο από πλέξιγκλας, μέσω του οποίου η συζήτηση ήταν άνετα αντιληπτή.

Οι κρατούμενοι και οι συνήγοροί τους έμπαιναν σε ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο από το στήσιμο στο «δωμάτιο επικοινωνίας δικηγόρων» στην ΥΔΕΖΙ (Υποδιεύθυνση δίωξης εγκλημάτων κατά της ζωής και ιδιοκτησίας) η οποία βρίσκεται στον ... όροφο της ΓΑΔΑ, όπου η αντιπροσωπεία της CPT βρήκε μια αποκρυμμένη κάμερα καταγραφής, η οποία ήταν συνδεδεμένη με οπτικο-ακουστικό εξοπλισμό καταγραφής στο Γραφείο του Αναπληρωτή Διευθυντή του Ανθρωποκτονιών και Απαγωγών³⁴. Είναι ανατίρρητο ότι αυτό αποτελεί σοβαρή παραβίαση βασικών εγγυήσεων του Κ.Π.Δ...

Το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο πρέπει να περιλαμβάνει το δικαίωμα συνάντησης μαζί του κατ' ιδίαν. Κάθε διαβούλευση με δικηγόρο ενός ατόμου υπό αστυνομική κράτηση πρέπει να λαμβάνει χώρα μακριά από τα όμματα και τα ώτα αστυνομικών. Ασφαλώς δεν πρέπει ποτέ να καταγράφεται και να παρακολουθείται από τους ερευνώντες αστυνομικούς. Πέρα και πάνω από τον κίνδυνο ότι το δικαίωμα κάποιου σε δίκαιη δίκη θα κινδυνεύσει ανεπανόρθωτα από την αθέμιτη αυτή αστυνομική δραστηριότητα, ένας κρατούμενος μπορεί να μην αισθανθεί ελεύθερος να αποκαλύψει τον τρόπο με τον οποίο τον μεταχειρίζονται.

Κατά συνέπεια, η CPT συνιστά όπως οι ελληνικές Αρχές λάβουν τα απαραίτητα βήματα για να διασφαλίσουν ότι οι κρατούμενοι της αστυνομίας μπορούν να μιλούν στο δικηγόρο τους κατ' ιδίαν. Επιπλέον, θα πρέπει να διεξαχθεί μία έρευνα για την καταγραφή και παρακολούθηση που έλαβε χώρα από το Τμήμα Ανθρωποκτονιών. Η Επιτροπή θα ήθελε

επίσης να λάβει επιβεβαίωση ότι ο μηχανισμός παρακολούθησης αφαιρέθηκε από το «δωμάτιο δικηγόρων» στον ... όροφο της Γ.Α.Δ.Α..

Υποσημείωση 34. Η κάμερα ήταν κρυμμένη στη σχάρα του ηχείου στο δωμάτιο δικηγόρου. Ήταν συνδεδεμένη σε μετασχηματιστή και καλώδιο, το οποίο επανεμφανίζονταν στο Γραφείο του Αναπλ. Διευθυντή αρκετά δωμάτια παρακάτω. Εκεί ήταν συνδεδεμένο σε μία πλήρως λειτουργική τηλεόραση και συσκευή καταγραφής. Όταν ρωτήθηκε σχετικά, ο Αναπληρωτής Διευθυντής δήλωσε: «Όταν δικηγόροι βρίσκονται μόνοι τους με κρατούμενους, πρέπει να παρακολουθείται ο χώρος».

Στην απάντησή της επί της ανωτέρω έκθεσης, η Ελληνική Κυβέρνηση αναφέρει σχετικά για το εν λόγω εύρημα (ανεπίσημη μετάφραση από το πρωτότυπο κείμενο στα Αγγλικά, το οποίο είναι διαθέσιμο στο Παράρτημα): «Παράγραφος 48: Αίτημα παροχής πληροφοριών, Καταγγελίες σχετικά με την ύπαρξη κάμερας στην «αίθουσα επικοινωνίας με δικηγόρους» στον ... όροφο της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής.

Διετάχθη Ένορκη Διοικητική Εξέταση, η οποία ανατέθηκε στην Υποδιεύθυνση Διοικητικών Εξετάσεων της ΓΑΔΑ. Επιπλέον, σύμφωνα με τον επικεφαλής της Υποδιεύθυνσης δίωξης εγκλημάτων κατά της ζωής και ιδιοκτησίας (ΥΔΕΖΙ), το σύστημα αυτό ήταν παρωχημένο, λόγω φυσιολογικής φθοράς, καθώς ήταν τεχνικά ξεπερασμένο και δυσλειτουργικό και έχει ήδη αφαιρεθεί.

Μετά την ολοκλήρωση της έρευνας και μόλις τα αρμόδια όργανα λήψης αποφάσεων καταλήξουν στην ετυμηγορία τους, θα σας ενημερώσουμε για το αποτέλεσμα».

Στη συνέχεια, με την υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/8443/24-11-2017 κλήση, η Ελληνική Αστυνομία (εφεξής ΕΛ.ΑΣ.) εκλήθη ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 14-12-2017 προκειμένου να δώσει διευκρινίσεις και να εκθέσει τις απόψεις της για την υπόθεση. Εκ μέρους της ΕΛ.ΑΣ., παρέστη στη συνεδρίαση ο Β, Αστυνομικός Διευθυντής της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Εγκλημάτων Κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής, ο οποίος εξέθεσε προφορικά τις απόψεις του και απάντησε σε ερωτήσεις των μελών της Αρχής. Στη συνέχεια, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7294-2/22-12-2017 έγγραφό της κάλεσε την ΕΛ.ΑΣ. να χορηγήσει τα στοιχεία στα οποία είχε αναφερθεί ο εκπρόσωπός της στην ανωτέρω συνεδρίαση. Η ΕΛ.ΑΣ. κατέθεσε τα συμπληρωματικά αυτά στοιχεία με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/827/30-01-2018 έγγραφο, το οποίο συμπληρώθηκε στη συνέχεια με τα υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/ Γ/ΕΙΣ/828/30-01-2018 και Γ/ΕΙΣ/3219/27-04-2018 έγγραφα. Κατόπιν της υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/3470/08-05-

2018 κλήσης, η ΕΛ.ΑΣ. παρέστη εκ νέου στη συνεδρίαση της Αρχής την 15-05-2018, στην οποία εκπροσωπήθηκε πάλι από τον Β.

Στα έγγραφα αυτά που η καταγγελλόμενη ΕΛ.ΑΣ. κατέθεσε στην Αρχή, αναφέρεται, προς επίρρωση όσων ο Β προφορικά ανέφερε στις ανωτέρω συνεδριάσεις, ότι για τη διερεύνηση των διαπιστώσεων που περιλήφθησαν στην Έκθεση της CPT διατάχθηκε Ένορκη Διοικητική Εξέταση που διενεργήθηκε από την Υποδιεύθυνση Διοικητικών Εξετάσεων του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. και ο ενεργών αυτήν Αξιωματικός πρότεινε η υπόθεση να τεθεί στο αρχείο, πρόταση με την οποία συμφώνησε και ο Διευθυντής της αρμόδιας Υπηρεσίας. Επιπλέον, η ΕΛ.ΑΣ. αναφέρει ότι η Έκθεση της CPT υποβλήθηκε από την Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, όπου τελικά δεν ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος κάποιου προσώπου και η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο. Απαντώντας σε σχετικό ερώτημα της Αρχής, η ΕΛ.ΑΣ. σημειώνει ότι δεν είναι διαθέσιμη διοικητική πράξη της ΕΛ.ΑΣ. που να αφορά στην εγκατάσταση του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης.

Επίσης, η Τεχνική Επιτροπή του 6^{ου} Τμήματος της Διεύθυνσης Τεχνικών Εφαρμογών του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. επιθεώρησε το συγκεκριμένο σύστημα και διαπίστωσε ότι η βιντεοκάμερα παρουσιάζει πολλαπλές βλάβες, είναι παρωχημένης τεχνολογίας και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να καλύψει τις υφιστάμενες Υπηρεσιακές ανάγκες. Επίσης ο μετασχηματιστής/φορτιστής λόγω γηράνσεως των εξαρτημάτων του δεν είναι λειτουργικός, ενώ η επισκευή των ανωτέρω υλικών είναι αδύνατη λόγω έλλειψης ανταλλακτικών.

Μεταξύ των εγγράφων που προσκομίστηκαν στην Αρχή είναι και το έγγραφο με τις απόψεις της ΥΔΕΖΙ για τις διαπιστώσεις της CPT. Στο έγγραφο αυτό αναφέρεται ότι κατά την ξενάγηση των μελών της CPT στους χώρους της ΥΔΕΖΙ στις 18/04/2015 τέθηκε υπόψη τους ότι ο χώρος που προορίζεται για «δωμάτιο επικοινωνίας δικηγόρων» δεν υφίσταται στην υπηρεσία, αλλά ο εν λόγω χώρος θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί κατ' εξαίρεση για τέτοια επικοινωνία, σε περίπτωση που δεν υπάρχει άλλο διαθέσιμο γραφείο στην υπηρεσία. Αντίθετα, ο προαναφερόμενος χώρος χρησιμοποιείται ως χώρος προσαγωγής ατόμων, δακτυλοσκόπησης και καταγραφής/προσωρινής φύλαξης πειστηρίων. Η εν λόγω κάμερα βρίσκεται τοποθετημένη στο δωμάτιο αυτό από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 αλλά ουδέποτε λειτούργησε δεδομένων και των τεχνικής υφής ζητημάτων που ανέκυψαν εξαρχής (αδυναμία μετάδοσης ευκρινούς εικόνας, έλλειψη ήχου) περιπίπτοντας σε αχρησία.

Στο ίδιο έγγραφο υποστηρίζεται η άποψη πως, επειδή η κάμερα τοποθετήθηκε πριν από το 1997, έτος έκδοσης του ν. 2472/1997, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού. Η κάμερα αφαιρέθηκε στις 26-09-2015 και, καθώς κρίθηκε Π.Ο.Ε., πραγματοποιήθηκε η διάλυσή της.

Στα έγγραφα που διαβιβάστηκαν με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3219/27-04-2018 διαβιβαστικό της ΥΔΕΖΙ αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο εν λόγω χώρος (δωμάτιο) χρησιμοποιείται ως χώρος πολλαπλών χρήσεων, ήτοι: εξέταση και ανάκριση υπόπτου, σωματική έρευνα και δακτυλοσκόπηση, καταγραφή, φωτογράφιση και προσωρινή φύλαξη πειστηρίων, προσωρινή παραμονή ιδιαίτερα επικίνδυνων κακοποιών. Σημειώνεται ότι ενίοτε και σε περιπτώσεις που ο χώρος δεν ήταν δεσμευμένος για τις παραπάνω ανάγκες, ήταν δυνατόν να χρησιμοποιηθεί και ως χώρος προσωρινής παραμονής των κρατουμένων με συνακόλουθο και τη συνομιλία/επικοινωνία τους με τους συνηγόρους τους. Ωστόσο, ο συγκεκριμένος χώρος τουλάχιστον κατά την τελευταία πενταετία χρησιμοποιείται αποκλειστικά και μόνο ως χώρος φύλαξης πειστηρίων. Στα ίδια έγγραφα αναφέρεται ότι η τοποθέτηση του συστήματος αποκλειστικό σκοπό είχε την επιτήρηση των προσαγόμενων ατόμων, την ασφάλεια των προσαγομένων και του προσωπικού, την πρόληψη οποιασδήποτε έκνομης ενέργειας και τον έλεγχο από τον Τμηματάρχη της τήρησης των δικονομικών κανόνων από τους υφιστάμενούς του κατά την εξέταση και ανάκριση των υπόπτων. Η κάμερα ήταν καλυμμένη με προστατευτικό πλαίσιο για την προστασία της από πράξεις δολιοφθοράς από μέρους των προσαγόμενων ή ακόμα και από το ίδιο το προσωπικό ώστε να μην την περιεργάζεται και προκαλεί φθορές. Τέλος, αναφορικά με την επίσκεψη της επιτροπής CPT, σημειώνεται ότι η αντιπροσωπεία συνοδευόταν από διερμηνέα και η επικοινωνία, τα ερωτήματα και τα αιτήματα μεταφέρονταν μέσω αυτού με αποτέλεσμα να υπάρχει δυσχέρεια στην αμεσότητα και πληρότητα της επικοινωνίας. Με τα ανωτέρω έγγραφα, διαβιβάστηκε και σχετικό φωτογραφικό υλικό που έλαβε η Επιτροπή από τον εν λόγω χώρο και το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης (κάμερα και καλώδια μετάδοσης).

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου και των απόψεων που ανέπτυξε η ΕΛ.ΑΣ. στην από 14-12-2017 συνεδρίαση, αφού άκουσε τον εισηγητή και το βοηθό εισηγητή, ο οποίος αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, τα δεδομένα εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
2. Η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας προσώπου, η οποία συλλέγεται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης, που λειτουργεί μόνιμα, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σε κλειστό ή ανοικτό χώρο συγκέντρωσης ή διέλευσης προσώπων, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και μάλιστα εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια των άρθρων 2 στοιχ. δ' και 3 παρ. 1 ν. 2472/1997.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 2472/1997 τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τυχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:
  - α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.
  - β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.
  - γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.
  - δ) Να διατηρούνται σε μορφή που να επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων τους μόνο κατά τη διάρκεια της περιόδου που απαιτείται, κατά την κρίση της Αρχής, για την πραγματοποίηση των σκοπών της συλλογής τους και της επεξεργασίας τους.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 5, επεξεργασία δεδομένων επιτρέπεται μόνο όταν το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του, ενώ κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεσή του, όταν α) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι υποκείμενο δεδομένων ή για τη λήψη μέτρων κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου κατά το προσυμβατικό στάδιο, β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο, γ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εάν αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του, δ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε

στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα, ή ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

5. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να γνωστοποιήσει εγγράφως στην Αρχή, τη σύσταση και λειτουργία αρχείου ή την έναρξη της επεξεργασίας.
6. Σύμφωνα με το άρθρο 10 ν. 2472/1997, *«ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και ... και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας...»*.
7. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 ν. 2472/1997, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, τον σκοπό της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, και την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης.
8. Με τη με αριθμ. 1/2011 Οδηγία της Αρχής αναλύεται ειδικότερα το ζήτημα της εγκατάστασης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών. Σύμφωνα με το άρθρο 5 της εν λόγω Οδηγίας, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 του ν. 2472/1997). Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην είναι περισσότερα από τα απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της

επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία ορισμένου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε συγκεκριμένο χώρο.

9. Η αρχή της αναλογικότητας εξειδικεύεται περαιτέρω στο άρθρο 6 της με αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, στο οποίο ορίζεται ότι απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων ήχου για το σκοπό της προστασίας προσώπων ή/και αγαθών, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις.

10. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας, το σύστημα δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων εργασίας, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις, στις οποίες αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι.

Εξαίρεση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων. Επίσης, σε ειδικούς χώρους, όπως χώροι με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας.

11. Στο άρθρο 12 της με αριθμ. 1/2011 Οδηγίας προσδιορίζεται ότι για την εφαρμογή του αρ. 11 παρ. 1 του ν. 2472/1997, υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, πριν ένα πρόσωπο εισέλθει στην εμβέλεια του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, να το ενημερώνει, με τρόπο εμφανή και κατανοητό, ότι πρόκειται να εισέλθει σε χώρο που βιντεοσκοπείται.

12. Στην υπό κρίση περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου αποδεικνύεται ότι υπήρξε τοποθέτηση κρυφής κάμερας, με δυνατότητα μετάδοσης εικόνας και ήχου, στον χώρο αυτό της ΥΔΕΖΙ στον ... όροφο της ΓΑΔΑ, χωρίς να έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις νομιμότητας για την τοποθέτηση και λειτουργία ενός συστήματος βιντεοεπιτήρησης, όπως η γνωστοποίηση στην Αρχή ή η τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων. Εξάλλου, ο σκοπός, τον οποίο επικαλείται η ΕΛ.ΑΣ., δηλ. η επιτήρηση των προσαγόμενων

ατόμων, η ασφάλεια των προσαγομένων και του προσωπικού, η πρόληψη οποιασδήποτε έκνομης ενέργειας και ο έλεγχος από τον Τμηματάρχη της τήρησης των δικονομικών κανόνων από τους υφιστάμενούς του κατά την εξέταση και ανάκριση των υπόπτων, δεν συνιστά νόμιμο λόγο εγκατάστασης της κάμερας, δεδομένου ότι αφενός δεν προβλέπεται από το νόμο σχετική αρμοδιότητα της ΕΛ.ΑΣ. και αφετέρου δεν προκύπτει ότι συντρέχει περίπτωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος κατά την έννοια του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. 3 ν. 2472/1997.

13. Περαιτέρω, όταν η αναφορά υποβλήθηκε στην Αρχή δεν υπήρχε η δυνατότητα άμεσης επέμβασης και επιτόπιου διοικητικού ελέγχου εκ μέρους της Αρχής, λόγω του χρόνου που είχε μεσολαβήσει και λόγω του ότι η κάμερα είχε αφαιρεθεί. Παρόλο που δεν αποδείχθηκε ότι έχει εκδοθεί διοικητική πράξη που να εγκρίνει την τοποθέτηση της εν λόγω κάμερας, ο σκοπός της τοποθέτησης ήταν σαφής, όπως αναφέρθηκε στα έγγραφα που υποβλήθηκαν στην Αρχή. Ωστόσο, δεν υφίσταται κάποιο άλλο στοιχείο, από το οποίο να προκύπτει η λειτουργία και χρήση της κάμερας κατά τη διάρκεια των συναντήσεων των κρατούμενων με τους δικηγόρους τους. Επομένως, δεν μπορεί με βεβαιότητα να τεκμηριωθεί ότι διενεργήθηκε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω βιντεοσκόπησης με χρήση της εν λόγω κάμερας.
14. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, και ιδίως ότι δεν μπορεί να αποδειχθεί επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά αποδεικνύεται ότι είχε τοποθετηθεί η κάμερα στον ανωτέρω χώρο που ανήκει στην ΕΛ.ΑΣ., η Αρχή κρίνει ότι πρέπει να απευθύνει στην ΕΛ.ΑΣ. σχετική σύσταση.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή απευθύνει σύσταση, με βάση το αρ. 19 παρ. 1 γ' του ν. 2472/1997, στην Ελληνική Αστυνομία ως υπεύθυνο επεξεργασίας, όπως φροντίσει ώστε να τηρούνται εφεξής οι προϋποθέσεις νόμιμης εγκατάστασης και λειτουργίας συστημάτων βιντεοεπιτήρησης.

Ο Πρόεδρος

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Η Γραμματέας

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου